

Mihail GRĂMESCU

Mihail GRĂMESCU, poet, prozator, dramaturg, s-a născut la data de 16. 02.1951 în București.

Tatăl: Haralambie Grănescu, scriitor (deținut politic pe vremea lui Gheorghe Gheorghiu Dej, decedat 2003); *Mama:* Alexandra Beatrice (Kiseleff), diplomat universitar, lingvist (redactor translator Radio și Televiziunea Română, pensionată în 1985), continuând ca *ziarist* la diverse publicații, *autor* a 25 de cărți: *traduceri, dicționare de cultură generală* ș.a.. După divorțul părinților (1959), copilul a fost încredințat mamei.

Studii: Liceul, secția real la Liceul Matei Basarab, ultimul an la fără frecvență și bacalaureatul; Școala postliceală de laboranți de determinări fizico-chimice; 1993 atestat Consilier editorial de Ministerul Culturii.

Ocupație: Ajutor de bibliotecar, laborant de determinări fizico-chimice, secretar de redacție la reviste de știință și tehnică, etc.

Situația familială: căsătorit în 1973 cu Aurora Hoabăn, divorțat 1992, având un copil Tudor Grănescu.

Afilieri: Membru al Uniunii Scriitorilor din România din anul 1990.

Hobby: Box, în adolescență; Șah (candidat de maestru), bridge, mare iubitor al muzicii clasice și simfonice, pictură, fotografie, filosofie.

Decedat la data de 13 mai 2014 în București.

Activitate literară:

Debut: *Luceafărul* (9 .09.1967) cu poezia *Adolescență* și în revista Liceului Matei Basarab, *Aripi* (1.12.1967) versuri: *Epigramă* și *Tomnatice*.

Debut editorial cu proză: *Aporisticon* (1981). **Grafică în revistele:** *Luceafărul* : **17 10.1973; România literară 9.10.1970 și 12 .12.1970** (când tatăl lui le-a cerut redactorilor să nu-l mai publice).

Apreciat printre cei mai tineri și valoroși scriitori reprezentativi europeni, din „noul val”, revista *Antares* (Franța) i-a publicat, în vol.19: *Cântecul Libelungilor* - din cartea de debut a scriitorului, **Aporisticon**, 1981 - (în scurta prezentare făcută de Alexandru Mironov, considerându-l „unul dintre tinerii scriitori de SF actuali cei mai promițători”, în încheiere, sublinia că „după apariția volumului, „scrierile care au urmat: *Mecanică, Umbra Tigrului, Cătușa Timpului, Anomia* etc. erau foarte solicitate de diverse periodice și almanahuri.

„Acestea dovedind un scriitor capabil de idei grandioase, bun stilist, înzestrat cu o imaginație ieșită din comun”.) Iar la publicarea textului *Nike*, în aceeași revistă, trimestrială, vol.24, prezentarea era făcută de însuși dl. Jean Pierre Moumon, care după o apreciere generală a evoluției SF-ului în lume, referindu-se la România, constata că și ea se distanțează lent de linia de odinioară, și în încheiere îl dădea drept exemplu pe Mihail Grănescu, „una din revelațiile ultimilor ani ...”. Revista *Antares* și *Miniatures* i-au mai publicat, în continuare, câteva povestiri de excepție: *Umbra Tigrului, Vizitecii, Înfrigurare*, promovat din România de dl. Alexandru Mironov.

Opera lui Mihail Grănescu s-a bucurat de **aprecieri critice** din partea unor numeroase personalități din domeniul literar, printre care:

În reviste: Dan Ursuleanu, *Aporiticon sau despre trădarea portdrapelului (Actualitatea științifică și tehnică nr.15/1982, Almanahul Anticipația, 1985)*; Voicu Bugariu, *SF puternic și naiv*, în Cartea de Debut, rubrică din Luceafărul, 23.01.1982; Voicu Bugariu, *Volumele individuale SF*, Luceafărul, 16.03.1985; Voicu Bugariu, scurtă prezentare Almanah Anticipația, 1985; Voicu Bugariu, *Sociologie literară SF*, .Almanahul Anticipația, 1988; Adrian Rogoz, *Un debut remarcabil*, Viața Românească, August 1982; Laurențiu Ulici, *Ficțiuni fantastice, România literară*, 17. 03.1983; George Terziu *De la viziunea labirintică la logica semnelor*, Helion, Timișoara, 29.12.1982; Gh. Săsărman, *Ipostaze ale modernității*, Contemporanul nr.17/1982; Anton Cosma, *Patru decenii de literatură SF românească*, Vatra, nr. 8/1984; Doru Pruteanu, Discurs amabil despre creștere, *Almanahul Anticipația, 1985*; Mihai Coman, *Meșteșug și bălbâieli*, Scânteia tineretului, 2.06.1985; Sorin Antohi, *Almanahul Anticipația, 1988*; Lucian Ionică, *Însemnări despre ideea SF*, .Almanahul Anticipația, 1988; Cristian Tudor Popescu *Caiete Critice nr.1/1990*; Ovidiu Bufnilă, *Jurnalul SF nr.70/1993*; Mircea Oprea, *File din anticipația românească, Jurnalul SF,1994*; Aurel Cărășel, *Curierul Național*, 5 noiembrie 1994; Ionuț Bănuță, OMUL ZILEI, Jurnalul Național, nr.515, 8 februarie 1995; Dănuț Enescu, *Noutăți editoriale - Plenița memoriei noastre*, Telegraful, 3.10.1997; Irina Constantinescu, *Jurnalul de București*, 4-10 octombrie 1997; Mihaela Constantinescu, *Magazin Internațional*, 8-14 octombrie 1997; Valeria Medvedov, *Atlas Super Magazin*, octombrie 1997; Ion Parhon , *Panoramic magazin*, 17-23 noiembrie 1997; Adrian Bănuță, *Jurnalul de București*, 11-17 iunie 1999; Mircea Cărbunaru , *Libertatea*, 4-5 martie 2000; Gyorf-Deâk Gyorgy, *Picătura chinezească - Ildiko. Microromanele singurătății*, Viața Românească nr. 7-8/2001; Ella Jinga {*Viața românească nr.1-2/2001*}; A. Bucurescu (*România literară*, 30 martie 2001); Cătălin Badea-Gheracostea {*Observatorul cultural*, nr.647, octombrie. 2012} ș.a.: În **volum:** *Anatomy of wonder, A Critical Guide to Science Fiction, third edition*, edited by Neil Barron, 1987; Cornel Robu, *Milestone in Postwar Romanian Science Fiction*, „Studia Universitatis Babeș-Bolyai”, Februarie 1988; Cornel Robu - *Antologia Timpul este umbra noastră, 1991*; Cătălin Badea-Gheracostea, O istorioară a ficțiunii speculative românești, *Fantastica românească după al doilea război mondial*; Cătălin Badea-Gheracostea - *Alternative critice* - 2001; Cătălin Badea-Gheracostea - *Aducerea la zi*, 2013; Mircea Oprea, *Discurs utopic*, Cartea Românească, 2000; Mircea Oprea, *Un lider al Fandomului*, *Enciclopedia anticipației românești*, Portrete exemplare, vol 1, 2016.

Colaborează la reviste colective (1990-1995); a realizat 14 antologii de poezie și proză; secretar de redacție, redactor, corector la diferite reviste: Proprietarul, Știință și Tehnică, Anticipația, Adevărul; Radionova 5,5, Jurnalul SF; Editura Hyperion (consilier editorial). Cu trei ani înainte de a părăsi această lume a înființat la JCC, Radio Shalom România, emisiunea **Portret de autor**, pentru promovarea talentelor literare, indiferent de naționalitate. Delegat al României la Festivalurile: EuroCon, Glasgow ,(1994), Vilnius (1995).

Premiile cele mai importante:

Premiul pentru poezie-cenacluri SF (1975); Târgoviște (1977); Premiul URSS (1978); Premiul revistei Știință și Tehnică (1982); Premiul Radio Contact (1990); Premiul SociCon, Moscova (1989); Premiul SESFEurocon (de încurajare) Franța, 1990.

Cărți publicate:

În pofida integrării lui în generația optzecistă, Mihail Grănescu poate fi încadrat, fără probleme, și în rândul generației de scriitori ai anului 2000, deoarece după 1989, el a continuat să scrie, să publice și să strângă în volume încă un număr considerabil de texte, pe care le enumerăm în ordinea apariției: **Ildiko** (Microromanele singurătății) și **Răzbunarea Yvonei** (Povestiri cu fete), ambele apărute în anul 2001 la Editura Tritonic; **Premiera** -Teatru- Editura Granada, 2004; **Iritația** Editura Granada, 2005; volumele de poezie: **Cădere**, 2003 și **Lumină Antisolară** (O istorie în versuri în

pragul dintre lumi), 2006, ambele la Editura *Granada*,; /.../ **Ж Повестioare bezmetice**, Editura *Granada*, 2008; și **Comunicare prin juxtapunere**, apărut abia în 2016 (deși cunoscuse o formă online pe când mai trăia încă scriitorul), literatura produsă de el fiind considerată de conducerea de atunci „literatură subversivă”.

Extrase din aprecierile critice:

„Prozatorul coboară în obișnuitul cotidian al existenței cu lanterna pretextului insolit în mână și nu face altceva decât să lumineze, parcă-n trecere, parcă-n joacă, partea ascunsă a lucrurilor, ascunsă nu sub cine știe ce falduri de aparență, ci ascunsă de propria-i evidență, nevăzută pentru că tocmai e prea la vedere. Se descoperă astfel în gesturi oarecari, în reacții automate, în situații infinit repetabile. Un sâmbure de inedit, o mișcare neobișnuită, un corpus de linii niciodată același, în concurență cu cea mai productivă imaginație și deseori întrecând-o. Mihail Grămescu e un ironist fin, cu o remarcabilă putere de observație; particularitatea grație căreia s-ar putea impune ca o voce epică nu vine din aceste calități, ci din faptul că amândouă funcționează la el nu prin distanțare de obiectul observat, cât prin implicare în orizontul acestuia. Ironismul e mereu cu două direcții, spre afară și spre interior, exprimă atitudinea naratorului față de ceva ce povestește, dar și față de sine însuși.” (Laurețiu ULICI (după apariția volumului **Aporisticon**), în articolul *Prima verba*, din *România literară*, 11,1983)

„Plăcut surprinzător este, în primul rând, talentul pur literar, exprimat dincolo de recuzita genului, talent despre care nu se poate spune că realmente îi sufocă pe autorii noștri de proză SF. Mihail Grămescu își găsește adesea cuvintele, dar nu ca un ziarist rutinat, ci ca un poet. Destule dintre exprimările sale au o prospețime autentică, străină de cazna pedestră. De talentul literar țin și unele intuiții psihologice, ale căror concretizări nu dau impresia că ar avea surse livrești. O manifestare mai specializată de talent literar poate fi considerată inventivitatea în materie de idei SF, pe care Mihail Grămescu o dovedește (cunoscut fiind faptul că SF-ul, gen manierist, se întemeiază pe un număr mic de motive și submotive, cei mai mulți autori resemnându-se la tentativa de a fi originali doar în materie de scriitură, a avea o idee SF înseamnă a inventa un conflict sau cel puțin a le inculca cititorilor, cu lecturi SF nu extrem de întinse, impresia de noutate). /.../ Surprinde în al doilea rând, ceea ce aș numi gestul literar. Cu dezinvoltură de artist naiv, Mihail Grănescu face abstracție de codurile cunoscute ale genului; prozele sale, născute parcă sub imperiul unei prea ridicate presiuni a inspirației, țâșnesc precum jeturile de aburi scoase de o locomotivă „Pacific” aflată în staționare; cititorul constată cu plăcere că paginile parcurse alcătuiesc o „mașină de citit” a cărei putere este considerabilă.”

(Voicu BUGARIU, citat în introducerea la **Medalionul M. Grămescu**, Almanah Anticipația, 1985)

„Sistemul de publicare care nu permite promovarea unor autori importanți cum sunt Mihail Grămescu [...] prin texte cu adevărat valoroase, ceea ce face, desigur, ca acești autori să rămână în bună măsură necunoscuți... Indiferent de presiunile momentului în care trăim și de numele pe care îl dăm produsului activității de creație literară al lui Mihail Grămescu, de exemplu, anticipația nu poate fi decât în al doilea rând o literatură a obiectelor (tehnico-științifice), pentru că este o literatură a umanului sau inumanului în primul rând.”

(Doru PRUTEANU, **Discurs amabil despre creștere**, *Almanahul Anticipația* 1985)

„Figură controversată, Mihail Grămescu s-a instalat de timpuriu într-o poziție de lider al fandomului (...). O tendință efectivă a prozei lui M.G. (...) complicația barocă. În scrieri cu mai pronunțat caracter alegoric, precum Nike și Cântecul Nibelungilor, autorul își dă măsura realei sale

înzestrări de poet al sublimului. Pentru el fantasticul rămâne un nesecat izvor de metaforă vizuală, iluminând în chip specific tablourile, extrapolare”.

(**Mircea OPRIȚĂ**, *File din anticipația românească* - Jurnalul SF, 1994)

„Manierismul simbolic al lui Mihail Grănescu produce în povestirea Meusa (1992) imaginea unei insule în derivă pe fluviul timpului, un fel de navă - lume la bordul căreia generații întregi se succed migrând de la Pupa la Prova în așteptarea unui liman ce întârzie să apară /.../. Un halou de poezie învăluie această utopie tristă, dezagregată sub presiunea propriilor automatisme absurde”.

(**Mircea OPRIȚĂ**, *Discurs utopic*, Cartea Românească, 2000)

„*APORISTICON* trădează SF-ul, dar nu și literatura fantastică, dar nu și literatura în general (...). Cartea are defectele și calitățile unui debut literar de mare talent.”

(**Dan URSULEANU**, *Aporisticon sau despre trădarea portdrapelului* -- *Actualitatea Științifică și Tehnică*, Brașov, 16 martie 1982)

„Mihail Grănescu – Scriitorul care, impasibil la vitregiile vieții ante și post decembriste, și-a dedicat existența creației. Indiferent și vertical, imaginativ și sobru, cutezător și timid, și-a încântat an după an fanii, purtându-i prin lumi imaginare sau recognoscibile, ostile sau bucolice, traversând continuu realitatea după straniile tipare înscrise înlăuntrul minții sale, mereu același, mereu altfel, jonglând cu simbolurile culturale și arhetipurile, traversând fruntariile prozaismului cotidian, în volumele *Aporisticon*, *Moara de apă*, *Phreeria*, *Săritorii în gol*, precum și în sutele de texte și articole publicate în decursul anilor. Salutat dintru bun început ca un veritabil lider al generației sale, validat apoi de numeroasele premii naționale și europene obținute, este o prezență specifică în peisajul literar românesc. Pentru continua sa angajare pe tărâmul literelor (...) Jurnalul Național îl desemnează pe scriitorul Mihail Grănescu: „*OMUL ZILEI*”.

(**Ionuț BĂNUȚĂ**, *OMUL ZILEI* - *Jurnalul Național*, nr. 515 / 8 februarie 1995)

Volumul [*PLENIȚA MEMORIEI NOASTRE*] dovedind o bună știință a explorării spațiului imaginar poate fi plasat în categoria poemelor în proză. (...) Autorul ne indică o întoarcere în timp la locurile de baștină. Reîntoarcerea povestită cu subtilități de stil și un ușor aer nostalgic, nu e lipsită, însă, de aluzia politică.

(**Dănuț ENESCU**, *Noutăți editoriale – Plenița memoriei noastre*, „Telegraful”, 3.10.1997)

„Calea de apă, *narațiunea centrală din ILDIKO* (...) este o distopie în buna tradiție grănesciană, întemeiată, poate, cu Wanda. (...) Generația profesorilor noștri de fizică a crescut cu *Taofizica* lui Capra sub pernă, lucrare care prezintă lumea particulelor elementare în chipul unor mici monade chinezești formate din yang și yin, materie și antimaterie. Cuplul androgin format din *Bârlog de Vulpes și Petală în Vânt* („femeia-i un fulg ușor/ purtat de vânt în zbor”, ca-n *Rigoletto*) e un cuplu cert taoist, textul narațiunii având clare trimiteri la minusculul opus redactat de Bătrânul Copil (numele Lao Tzî poate fi tradus și astfel). (...) În proza lui Mihail Grănescu, taoistă devine până și bolta cerească, unde pot fi văzuți „doi sori - unul alb, îndepărtat și mic, celălalt negru, uriaș, fără scăpare”.

(**GYÖRFI-DEÁK György**, *Picătura chinezească – Ildiko. Microromanele singurătății*, „Viața Românească” nr. 7-8/2001)

„Am descoperit curând că povestirile lui Mihail Grănescu cuprind lucruri mult mai serioase decât pomelnicul unor vremelnice cuceriri, listă începută pe vremea când stătea pe oliță mestecând usturoi (un vermifug popular) și care nu are încă un sfârșit. În subtext, ele alcătuiesc o cronică social-politică și o analiză lucidă a moravurilor literare din anii '60-'70. Naratorul participă ca martor mut la

presiunile exercitate asupra tatălui său, un literat de ținută (...) ". Relația dintre fiu și tată a fost adesea tensionată, de la vârsta „somnului de după-masă”, răgaz când părinții ar fi dorit să se retragă în intimitate, până la seducerea Yvei, femeia care a marcat debutul erotic al povestitorului, când s-a umplut paharul și ruptura a devenit definitivă. ”

(GYÖRFI-DEÁK György, *Un copil teribil printre femei*, în volumul electronic *Lampa de veghe*)

„În ultimii ani „Antares” /Franța/ a publicat câteva din capodoperele „noului val” (Cântecul libelungilor și Nike ale lui Mihail Grănescu /.../)...Adevărata față a *SF-ului românesc este însă purtată de acest nou val de scriitori/.../între ei Mihail Grănescu (pe care revista „Antares” îl numește „unul dintre cei mai reprezentativi tineri scriitori europeni ” cu câteva povestiri de excepție (Umbra tigrului, Vizitecii, Nike, Înfrigurare)”*

(Alexandru MIRONOV, *Un produs cultural de export*, JSF nr. 36)

....„La 30 de ani de la debut, într-o integrare a tuturor volumelor sale, coerența constă în lumile imaginare ale autorului, stilul său unic și conexiunea hermetică între textele (de) Aporisticon și cele care compun volumele următoare.” Prețuit și contestat, dispărut la o vârstă când mai putea da lucrări menite să-i rotunjească opera și să i-o pună mai eficient în lumină, Mihail Grănescu lasă amintirea unei figuri emblematice a fandomului românesc din faza sa aurorală, cea mai activă și mai plină de promisiuni. Dar meritul său fundamental se leagă de înnoirea reală, necesară și de o manieră spectaculoasă a scrisului în genul nostru pândit periodic de rutină. /.../ Numeroase povestiri sunt, în schimb, excelente și rămân notabile, antologabile, chiar după trecerea timpului. Așa este, de pildă, Cântecul Libelungilor, unde Mihail Grănescu își dă măsura realei sale înzestrări de poet al sublimului. Pentru el, fantasticul constituie un nesecat izvor de metaforă vizuală, iluminând în chip specific tablourile inventate. Într-o lume postatomică, „Libelungii” sunt apariții stranii, plămădite în marginea Pustiei radioactive spre spaima și panica oamenilor, ajunși niște "sărmane leșuri vii agonizând". Sentimentele trezite în supraviețuitori de această viață mutantă, inexplicabilă, par să fie guvernate de un instinct irațional, generator de tradiții obscure. Libelungii umanoizi, colcăitori și totodată de o dezarmantă delicatețe, trebuie împiedicați mai întâi să crească, apoi să zboare, iar în cele din urmă să se așeze indiferent unde în decursul spectaculoasei lor migrații aeriene spre ocean. Mobilizați prompt într-o campanie a "legitimei extirpări", oamenii trudesec din greu la uciderea tinerilor Libelungi somnambulici, lăsând privitorului impresia unor brute hidoase ce masacrează însăși Perfecțiunea. Valurile de urmăritori năpustite sălbatic pe sub norul de Libelungi zburători fixează o memorabilă imagine de cruciadă fantastică. Ultima transformare a mutațiilor, în niște ființe cuirasate, indestructibile, se produce în regimul aceluiași ritual abscons care declanșează și întreține mecanismul uneia dintre cele mai bune povestiri ale lui Mihail Grănescu.

(Mircea OPRITĂ, *Un lider al Fandomului, Enciclopedia anticipației românești*. Portrete exemplare, vol, I, Editura Eagle, 2011).

În mai multe numere ale revistei de cultură Bogdania, din Focșani, am avut onoarea și bucuria să public aprecieri critice și din creațiile literare ale scriitorului Mihail Grănescu. De asemeni am primit de la d-na Beatrice Kiseleff diverse reviste, diverse texte online din cărțile scriitorului. Citind opera și amintindu-ne de el îl vom cinsti cum se cuvine și nu v-a intra pe calea uitării. Am constatat stilul inconfundabil, originalitatea abordării unei varietăți de subiecte și teme interesante. Posedând o vastă cultură, o sensibilitate deosebită, o imaginație inedită, cutezător în descrierea superioară a umanului, a vieții, ne surprinde în stilul său, specific grănescian, cu personaje unice, impresionante, unele stranii, venite parcă din alte lumi și vremuri. A trecut din realitatea dură, pe neobservate la fantastic ca în romanul Iritația. Adevărul, lumina cuvântului, iubirea curată i-au asigurat intrarea în clepsidra nemuririi, devenind un vis ce zboară printre ceasurile „Marelui

Orologiu”. A adunat cioburi de timp, de trăiri și amintiri și ni le-a dăruit spre limpezire, trezire și implicare, spre eliberare, purificare și înălțare. Timpul a fost necruțător cu el dar l-a înfrânt prin valoarea și mesajul transmis, uneori transcendental. Mihail Grănescu rămâne o figură emblematică a ultimilor două generații și opera sa, cu trecerea timpului, v-a deveni și mai cunoscută și mai mult căutată de cititori.

(**Ionel MARIN**, poet, eseist, publicist și editor)

„Grănescu a debutat cu poezie/.../ modalitate de exprimare care i-a definit întreaga creație a fanteziei sale necomune, care a dus la stilul său de neconfundat”. În aceeași revistă, nr. 61-62/ 2019, pag. 47, sublinia: „mă simt dator să fac o precizare, și anume, să relev ceea ce conferă vocea personală, originalitatea autenticului scriitor, convins că subiectele cuprinse în operele scriitorilor, oferite de realitatea vieții, sunt aceleași. Prin urmare, nu temele abordate îl unicizează pe scriitor, ci modul lui personal de a le valorifica. În această zonă trebuie căutat cu atenție și răbdare. Ei bine, acestui fapt i-am dat prioritate./.../ Poetul Mihail Grănescu ne-a dovedit că a avut arta de a chema cuvintele la un sunet nou, într-un nou sistem de înțelesuri și, prin aceasta, lumea la un semn superior, într-o construcție a cuvintelor care dobândește energia unei alte ortogeneze, adică o dezvoltare mai accentuată a unor caractere în generațiile care se succed”.

Volumul **Ildiko**, microromanele singurătății, este compus din trei microromane: **Ildiko**, **Calea de apă** și **Altădată**. Despre primul microroman „**Ildiko**” Prof. Geo Călugăru scrie: „O iubire paranormală, povestea unui bărbat care își imaginează ce ar scrie drept răspuns unor fete care-și manifestă - pe penultima pagină a revistei Magazin, la care tocmai se abonase - dorința de a corespunde cu tineri din toată țara.” „**Calea de apă**”, microromanul singurătății - este o distopie. Într-o formă aparent incoerentă (manifestată încă din titlurile și capitolele cărților) - cartea are două părți dar enunțate sui generis: Partea I-a - Unități speciale are două capitole (capitolul I - Unități speciale și cap.II - Jocul vulpii) urmează Partea II-a - Istoria orașului interzis - cu diverse variante, de exemplu. Partea a II-a - Jocul vulpii, Partea II-a - Pânza de apă ș.a.m.d., partea a doua revenind de vreo 7 ori cu alte subtitluri. Scriitorul alunecă din realitate în fantastic, reverie, oniric descriindu-și durerea și nedumerirea față de faptul că a fost părăsit de iubita soție după 20 de ani de conviețuire. Textul este împănăt, în stilul specific grănescian, cu citate din Biblie, aluzii la mitologie și filozofie precum și pasaje întregi care prezintă critic situația social-politică în care se desfășoară acțiunea. Și un intermezzo **Altădată**, 14 pagini”. (O vizită la Mănăstirea Agapia, îl face să-și amintească de un vis obsedant...).

Despre volumul **Răzbunarea Yvonei**, domnul Geo Călugăru nu ne spune decât că are 14 texte, că ultimul dintre ele dă titlul microromanului, și că are o Postfață semnată de autor. Deși subintitulat: Povestiri cu fete, volumul are și câteva texte care nu povestesc despre ele, cum ar fi, povestirea care deschidea volumul din 2001, **Noaptea de Revelion** care începe astfel: „Mi-am pus căciula de lână și mănușile care se cam destrămaseră la vârfurile arătătoarelor, dar mama n-avea bani să-mi cumpere altele, iar cât despre partea lui tata... (...) După o serie de aprecieri legate de relația mamă-fiu și alte observații în legătură cu familia, ne destăinuie: „Era prima dată când nu-mi petreceam revelionul acasă și, chiar dacă nu mă duceam decât la tata, în forul meu interior reprezenta un pas important al vieții mele... cel mai însemnat moment de până-n clipa aceea pe calea emancipării, fiindcă mi se recunoștea dreptul la o viață particulară intimă: mă duceam UNDEVA de revelion.” Textul este o veritabilă spovedanie a unui adolescent, o introspecție în forul lui interior, realizată cu detășare.

Volumul de teatru **Premiera** este compus din 6 piese: **Premiera**, monodramă (apărut actualmente, alături de poezii, în vol. VI *Opere complete*), care a dat numele volumului, **Tarantela**, **Un act** (neterminată), **Excursia**, **Europa** și **Văgăuna**.

„Piesele sale sunt populate de o lume ciudată, ale cărei personaje par a avea relații între ele, dar care, în realitate nu posedă nimic comun, care le-ar putea uni între ele. Au destin de umbră, care poate fi modificat prin programe dinainte concepute. Nu întâmplător, unele se numesc chiar umbre: **Umbra unu**, **Umbra doi**, apoi întâlnim îngrijitorii și, bineînțeles, pe cei cărora li se adresează personajele pieselor - spectatorii.

E diagnosticată, de către abilul scriitor, o realitate a cărei actualitate, se prelungește dincolo de hotarul care părea, că odată cucerit de aparentele forțe ale binelui, va sta de neclintit împotriva răului ce părea a fi fost lăsat definitiv în urmă. Din păcate, n-a fost să fie astfel căci, perfectă observația scriitorului nostru: «Întotdeauna tiranii cei mai samavolnici s-au dovedit cei mai legalști în aparență, căutători de justificări și scuze legale, pentru matrapazlăcurile lor!».

Prin romanul **Iritația** (apărut la Editura *Granada*), scriitorul Mihail Grănescu înfăptuiește o necesară și binevenită legătură între literatura SF și cea realistă. **Iritația** a fost scrisă, începând cu 1983, revăzută și completată de autor, doi ani mai târziu și, încă o dată în 2004. Nu întâmplător, Mihail Grănescu și-a subintitulat romanul «discurs perpetuu», insistând să ne dea de înțeles că «*acesta e adevărul său*» și și-l asumă.”

Și iată că am ajuns la volumele de poezie, **Căderea** apărut în anul 2003 și **Lumină antisolară**, în 2006, ambele la *Editura Granada*. Dar, mai înainte, vom reda câteva pasaje semnificative, în care, prof. Geo Călugăru, punctează, în studiul său, în ce constă stilul inconfundabil al scriitorului Grănescu: „câteva considerații de ordin general, privind temele abordate cât și referitoare la modul de realizare a lor, prin care se definește, în cazul unor poeți autentici, vocea personală, originalitatea abordării. Subliniez, în mod cert că, Mihail Grănescu este un asemenea poet.” /.../ „Poetul Mihail Grănescu a fost o natură duală, marcată puternic atât de descoperirile științei, până la zi, în mare măsură un luciferic, așa zice, chiar ateu dar, prin vocația creației poetice și nu numai, prin care, metaforic a convorbit cu Dumnezeu, deci a luat act de existența Lui, iar consecința s-a materializat într-o perpetuă confruntare între cele două forțe, nu întotdeauna în echilibru. Așa se explică, bogăția și diversitatea subiectelor abordate, cât și a modalităților de abordare. Voi concluziona având în vedere întreaga sa creație literară, care-l propulsează pe un pisc de originalitate și calitate a înfăptuirii acesteia.”

Volumul **Căderea**, primul în ordinea apariției din perioada vizată, ca și următorul volum, au caracterul unor culegeri antologice (ceea ce se constată și în pagina în care este redat cuprinsul, unde, în loc să apară titlurile poeziilor dispuse alfabetic cu indicarea paginii la care pot fi găsite, sunt redată paginile unor capitole marcând perioadele de timp în care au apărut ele). Acest volum se deschide cu **Oda iubirii**, peste 500 de versuri în care este făcut elogiul iubirii, purtând drept motto un vers al lui Angelo Poliziano: „*Tu mă pătrunzi de Adevăr, Iubire*”. Voi spicui, din capitolul 7 (poemul are 34 de capitole) câteva versuri concludente: „*dă-Mi Tu curaj iubire să-nfrunt Timpul/ dă-Mi Tu Puterea să-l înving și trec,/că numai timpul poate trece Timpul /.../dă-Mi Tu, Iubire, forța să trec vremea/ Fluviul Uitării unde toate curg/ și doar Iubirea scapă-n Învierea/de Auroră blândă din Amurg./ Fidelitatea stâncii dă-mi, să spintec norii/ strivindu-mi peste veac defăimătorii, /.../ și din capitolul 25: să nu crezi că Iubirea-i naivă și nu știe/ ea doar nu vrea să afle de cele ce-o rănesc - / fiindcă ea e spirit venit din veșnicie/ la viață să trezească tot ce e omenesc./ să nu crezi că Iubirea nu știe: ea doar iartă: / și e prin dor și milă o pavăză și-o poartă. Un exemplu din pag.24 a volumului apărut în 2003: ”**foi de caiet școlare (1963-1969) /sonet:** de-aș putea aș vrea să fiu/ cel mai bun poet pretins/ geniul de neatins/ apa izvorului viu // aș vrea de-aș putea să fiu/ focul sacru de nestins/glasul dorului aprins/ moștenit din tată-n fiu// totuși nu sânt decât eu/ nu pot a mă-depăși/mai la bine mai la greu/ pot brodi sau pot greși/câte-o vorbă câte-un gând /mai duios, mai grav, răsând...” sau: **13 martie 2003:** dacă-și rătăcește pe la Tine teleguța/ măcar tu Doamne, judecă-l cu milă pe tătuta / că-l judecară comuniștii și mi l-au închis / că era, cică, fiu de chiabur și proscris // casa i-au luat, ca să muncească pe degeaba /.../ în lumea asta mulți l- au judecat / și-a*

*fost cam pe degeaba condamnat / dar dacă-și rătăcește pe la Tine teleguța/măcar Tu, Doamne, judecă-l cu milă pe tătuța // și de-a umblat sărman și mai mult gol pe lume / dă-i măcar Tu, Doamne, la Tine-n Cer haine mai bune!” și una din : * 1991: „ce repede s-a scurs nisipul/din bolul gol al tainicei clepsidre/ și n-a rămas decât fantoma, Fumul/ și chipul tras și buzele livide - / au trecut norii vieții și parfumul / și au rămas doar frunze insipide.”*

Volumul **Lumină antisolară** cuprinde versuri din 1964 (dinainte de debutul din 1967), până în 2005. Poezia care dă titlul plachetei de versuri și încheie volumul, **Lumină antisolară**, are 6 strofe: și este scrisă în 18 ianuarie 2005: „*chiar de sclipește soarele în zi/ când își revarsă peste lume jarul/ în bezna nopții el nu va mai fi/când se aprinde iarăși felinarul// rămâne doar lumina din apus/ când întunericul s-a pogorât din stele-/ o geană vagă-n spectrul descompus/dar dăinuind lucirii infidele// atât persistă numai din sclipiri:/ o aură mai tare decât moartea/ opusă strălucitei sclivisiri/ când starul slavei și-a luat partea// ochiul istoricului zilei nici n-o vede,/ nu i se-nalță-n temple osanale/ și corifeii farsei ce-o precede/ o trec doar la «lumini zodiacale»// opusă Zorilor însângerați și duri/ rezistă totuși Zilei care trece/ iar Noaptea nu rămân decât ei, sori/ cu pâlpâirea lor calmă și rece// că doar lumină dacă ești antisolară/ și-n crugul zilei treci neobservat/ mai poți spera ca dincolo de seară/ în Noapte să rămâi, diamantat.” și o scurtă poezie (intitulată, cum o făcea adesea, doar cu data la care o scria) **6 octombrie 2004**: „*când vin noaptea spre casă/ mirosul de pelin/ de care parcu-i plin/ și ora reculeasă/ îmi amintesc că, poate/ ne vom trezi și din/ beția ca de vin/ a vieții - întru moarte.”* alta (scrisă între 1979-1985): **fără titlu** *suntem atât de aproape de moarte/ încât în noaptea adâncă/ înfloresc stelele pe cer/ și izvoarele își susură fără sfârșit/ un cântec de colibri strălucitori/ urcând din adânc spre lumină// suntem atât de aproape de moarte/periculos de aproape/ că zorile își înalță capetele de crini negri/ și în pocalele parfumate// mai pâlpâie vinul de petale de roze/ din care am sorbit/ pentru prima dată/întru ființă”*. Și una din tinerețe (1972-1985) intitulată **semnale cu flori** „*o dați-mi flori de lut/ că m-am născut// dați-mi și flori de scrum/ când plec la drum// și dați-mi flori de crin/ că nu mai vin// mai dați-mi flori de gheață/ să-mi pun pe față// și flori de mucagai/ să-mi pun pe strai// și dați-mi flori de fier/ că mâine pier”* și alta intitulată tot **din tinerețe: (1972)** „*chiar și aripile morilor de vânt/ sânt și ele în esență tot pământ”**

(Geo CĂLUGĂRU, scriitor, membru USSR, revista *Bogdania* nr. 49-50/2018)

După cum subliniază Prof. Geo Călugăru: „Scriitorul Mihail Grănescu ne ajută să conștientizăm, prin opera sa, că există în noi ceva mai mult decât noi înșine. Este un dincolo care ne purifică și ne eliberează, Este geniul etern al poeziei. Aceasta pentru că poezia nu este o pură gratuitate, un joc facultativ, ci un efort eroic de a exista semnificativ, atât a poetului, cât și a vieții, a naturii aflate mereu în paranteza morții. De aceea, poezia este realitatea absolută, prezent dăinuitor, eliberare metafizică ultimă.. Poezia este de fapt, o răsplătă din partea justiției universale de care are parte poetul. Acesta, prin actul său creator, încearcă să repare destinul uman al perisabilității și a nesemnificativului. Poeții l-au descoperit pe Dumnezeu, iar Dumnezeu le dictează poemele. Reluarea eternă a creației poetice dă seama de faptul că, zidirea lumii reîncepe mereu și nu se sfârșește niciodată.”

Vorbind despre volumul II din *Opere complete*, profesorul Geo Călugăru scrie: „acesta conține romanul **Phreeria** și prozele scurte din volumul **Ж Повестioare bezmetice**. Romanul **Phreeria** (epopee exotică) a mai fost tipărit și la Editura Porto-Franco din Galați, în 1991, precum și în 2010, în colecția „Seniorii imaginației” Integrala Science Fiction & Fantasy - de la Eagle Publishing House din București, iar volumul „**Ж Повестioare răznite (bezmetice)**” a apărut la Editura Granada din București, în 2008.

Dacă există o apropiere între romanul „Phreeria” și „Povestioare bezmetice”, atunci aceasta se explică prin tema, peste tot prezentă, a Timpului, acest necruțător judecător al vieții și faptelor noastre consumate în durata acestuia.

Critica literară a apreciat construcția romanească din „Phreeria” ca fiind cea mai complexă din literatura S.F. românească. În povestioarele din același volum, scriitorul Mihail Grănescu se arată a fi un dușman neîmpăcat al efemerului. Aici autorul, cred, specialist în acest gen de literatură, oferă cititorilor cel mai bine realizat roman al său, însoțit de proze scurte mai puțin cunoscute, înfăptuind o scriere agreabilă la lectură și în același timp incitantă stârnind un interes justificat din partea cititorilor.” „Poetii l-au descoperit pe Dumnezeu iar Dumnezeu le dictează poemele. Reluarea eternă a creației poetice dă seama de faptul că, zidirea lumii reîncepe mereu și nu se sfârșește niciodată.” (Beatrice KISELEFF, scriitor, traducător)

Extrase din operă:

Epitaf

*„Eu, subsemnatul Mihail,
De prin vre-o '51, parcă,
Îl însoții pe Charon, dar,
Azi, adormind, căzui din barcă.”*

Ciob de alb (1984)

*„Îngerul absenței mi-a pătruns pe geam
lui nu poți să-i spui: Doamne sunt prea tânăr
și ce vesel Doamne și frumos eram
și ce triste aripi mi-atârnav de umăr
spiritul absenței ca un fum suav
exalat din zdreanța de ciulin a vieții
unde chei mărunte în țesut puhav
și fragil rod cale hulpav dimineții
îngerul absenței mi-a pătruns pe geam
lui nu poți să-i spui: Doamne sunt prea tânăr
și ce vesel Doamne și frumos eram
și ce triste aripi mi-atârnav pe umăr
geaba nopți cu greieri calde s-au vărsat
iar în bolu-albastru de sticlă-nstelată
lingoare de doruri dospind parfumat
ne-nume vibrând ca-n piept niciodată
Îngerul absenței mi-a pătruns pe geam
lui nu poți să-i spui: Doamne sunt prea tânăr
și ce vesel Doamne și frumos eram
și ce triste aripi mi-atârnav de umăr”*

****(3 iunie 1990)***

*„Doamne Dumnezeule ai milă de noi
robii tăi înglodați în griji și nevoi
nu ne lăsa la ananghie în lumea asta mare
în care fără Tine nu e scăpare
nu ne lăsa în nopțe și ceață și mormânt*

în disperare și în suflet frânt
ci ne călăuzește Doamne și salvează
către lumina Ta blândă și trează
Doamne Dumnezeule ai milă de noi
robii tăi cei mai triști, cei mai goi”

***(3 iunie 1990)**

„Ce mai faci, Înger bun, mai exiști?
Îți mai sunt ochii blânzi, ochii triști?
Îți mai fâlfâie aripi pe umăr?
aripi multe și fără de număr?
aripi albe și moi ca de vis,
aripi mari până în Paradis?”

Înger bun, unde ești? te-am pierdut
pentru-un trup dezgolit și-un sărut –
pentru-o viață trudită în van –
Înger străluminat diafan:
Ce mai faci, înger bun, mai exiști?
Îți mai sunt ochii blânzi așa triști?”

sonetul meu

raze răsar,
raze apun ...
unii spun
au gust amar ...
eu (și-s nebun)
mie îmi par
flori ce apar
la nici un bun
versuri târzii
agonizând
fără să știi
rămâi Cuvânt
când n-oi mai fi
să plângi în vânt ...

ceasurile

există o lume a ceasurilor.
pe străzi pavoazate cu ceasuri
ceasuri merg ținându-se de mână.
unele intră la Marele Orologiu
și consumă câte un ceas înghețată.
un cortegiu de ceasuri în spatele unui ornic
intră pe porțița ceasornicăriei
și depun nisip la defuncta Clepsidră
căreia ele îi spun Marea Dispărută.

*câteva ceasuri de mână
transportă pe sus
un ceas cu cuc.*

*un ceas fără limbă
vestește nemurirea de la o tribună.*

*pendule bine definite plutesc
între diferite ore pe cer.*

*ceasuri mecanice lucrează nisipul
care este și el format din ceasuri
în faza embrionară sau transcendentală
nimeni nu știe încă
există o lume a ceasurilor.*

tu

*noapte
am visat că sunt acoperit de umbră
sub ea era
un alt tărâm
cu ziduri crenelate*

*coborând în acea fântână
am găsit un diamant de apă
tu nu erai decât un gând
eu nu eram nimic
eram o amintire de ceva pierdut
demult*

pogorâre

*mă reîntorc prin mări de ceață
munți de flori
mă regăsesc în altă viață
adeseori
aici e trist și fum și gheață
frig și nori
acolo Moartea mă răsfată
până-n zori
aici mă scoli de dimineață
mi-aduci flori
acolo n-am nici trup nici față
vis ce zbori*

fără titlu

*țara își întinde crenelurile generale
călătorul trece cu trenul
ca într-o perpetuă călătorie*

*capul stă aplecat în piept
vădind oboseală
ține în poale o geantă de piele
scofâlcită și roasă.../și, tot cugetând el așa
călătorul doarme
crenelurile țării
trec prin fața geamului
și rămân în urmă.*

Fragment de proză, din volumul Răzbunarea Yvonei:

Zgubilitica mișone

Era un ger țăpăn și mai bătea și un crivăț de să dărăme omul jos de viu, motiv pentru care, cum ora H trecuse de circa, și Mișone nici pomeneală să deschidă poarta Purgatoriului către ultimul limbus al Infernului în care mă zbăteam încătușat /.../așa că Mișone, atunci când a răsărit (că a răsărit până la urmă /.../ m-a găsit /.../ într-o stare de asemănare izbitoare cu Leul din Nemea /.../ și-a cerut scuze/.../dar eu nu i-am dat (scuze) așa că am consimțit, de comun acord, să o sugrum în mod voluntar și unanim acceptat /.../Așadar, după ce am ultragiat-o, reproșându-i lipsa de considerație/.../ am asasinat-o fără milă și am pornit cu pași mari, trăgând-o brutal după mine, fiindcă miezul nopții venea în marș athletic spre noi și trebuia să străbatem burgul până la capătul celălalt în condițiile transportului în comun/.../Exact la miezul nopții, ca un cuc dintr-un ceas cu călușari, unul dintre călători, probabil muncitor ieșit din schimbul doi, a strigat «La mulți ani, tovarăși», și tot poporul s-a pus pe pupat și felicitat care cu cine, evident mai puțin noi. Și colac peste hipopobaur, la prima stație a mai năvălit și o herghelie de țânci nespălați care s-au apucat să zbiere furibund,unii Capra și ceilalți doi, Steaua, sub o influență malefică a polifoniei da cappella/.../”. Încercând să-i reducă la tăcere pe puști ”fiindcă de mic am considerat forma euterpică de cerșetorit drept incompatibilă cu nivelul actual al tehnicii și tehnologiei”, intră în conflict cu un tip, care-l apostrofează vulgar. „Și, deodată, ușchita de Mișone, a intervenit și ea în conflict, adică s-a ridicat, s-a alăturat cu o prezență diafană grupului de janghinoși și s-a pus pe cântat cu glas suav, strofă cu strofă, într-un tempo de adagio-majestuos și foarte rezonant . /.../ toți călătorii s-au întors perplexi spre toaleta model Neckerman a smucitei, care cânta de mama focului «Florile dalbe, flori de măr», în vreme ce lacrimi mari i se scurgeau șiroaie pe obraji, întinzând rimelul și fardul într-o grimasă de clown /.../ era atâta de frumoasă și de stranie că m-am gândit dintr-o dată că prea întinsesem nota, când ea sărăcuța, făcuse tot ce era omenește posibil să vină la întâlnire, și jalea care se oglindea pe ea mi-a fript inima, așa că, lăsând la o parte și orgoliu și tot,/.../m-am ridicat și eu sobru ca un popă luteran și m-am alăturat cu vocea mea baritonală, dând volumul la maximum, Când am terminat cântecul, Mișone a tras și tradiționala urare: «Rămâneți cu bine, fiți fericiți/Anul ce vine/ Cu bucurie/Să vă dea Domnul/Tot ce doriți!» după care, ca o dilimancă ce era, și-a scos căciulița /.../ și a pornit-o printre scaune cu lamulțianul, să adune banul.. Lumea scotea, zâmbind, care cinci, care zece, care mai mult, care mai puțin «la o «ragadă» și-i depunea în căciulița de patru-cinci miișoare a damblagiei”. Și ca o încoronare a situației, când au coborât, „cu un gest de copil care n-a privit niciodată cu buzunarele goale la vitrine, a aruncat hârtiile din căușul căciuliței în crivățul care le-a răspândit furios în slavă, sub forma unui stol de fâlfâiri întunecate în contre-jour-ul neanelor.”

Profil literar realizat de **Ionel MARIN** și **Beatrice KISELEFF**